N°. 2306. **1854.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de Provinciesteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

VRIJDAG, 24 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 November.

Gisteren is ons, ter oorzake van de gevallene sneeuw, het verslag van de zitting van Dingsdag te laat geworden, om daarvan in ons vorig Nommer verslag te kunnen geven. Wij geven daarvan heden het vervolg.

Na den heer van Zuylen van Nyevelt, die zich voornamelijk met de politieke beginselen van de Regering had bezig gehouden, komt de heer van Bosse, die zich op het veld der cijfers begeeft. Hij merkt op, dat het vorige jaar, van menige zijde, in de Kamer stemmen zijn opgerezen tot verhooging der uitgaven; maar dat bij deze diskussie slechts eene enkele stem was vernomen, die de aangevraagde verhoogingen verdedigde. De spreker trad vervolgens in het betoog, dat de met moeite tot stand gebragte besparingen worden vernietigd. Hij herinnert te dien einde wat hij onder Gods zegen heeft gedaan om bezuiniging, besparing en amortizatie te verkrijgen, en toont aan hoe veel kracht en zelfstandigheid er noodig is om aan de veelvuldige aanvragen en verlokkingen tot het doen van uitgaven weerstand te bieden. Dat te doen nogtans is de pligt der Regering; en de spreker meent, dat daaraan de tegenwoordige Regering is te kort gebleven. Om zulks aan te toonen, treedt hij in becijferingen, waarvan men de waarde niet dan bij een gezet onderzoek kan nagaan. De cijfer-groepeering is in eene redevoering een onvermijdelijke zaak. Dat de heer v. Bosse die kunst verstaat, is steeds gebleken, evenzeer als dat hij was een zuinig en spaarzaam finantie-minister. Wij kunnen die cijfers niet volgen in dit beknopt verslag. Het besluit daarvan is, dat het ministerie de hand leent aan vermeerdering van ambtenaren. Overigens worden geene pogingen gedaan, om de ... Kamer te reorganizeeren, aan de regterlijke magt ... organizatie te geven; op nieuw wordt het instituut ... met een hooger subsidie, enz. Ook de verhooging van Oorlog wordt door den heer van Bosse besproken; hij beklaagt zich dat zij bovenmatig wordt opgedreven, zonder dat zelfs eene enkele reden *waarom* wordt aangegeven. Dat is zeker eene vergissing van den spreker. De minister van Oorlog heeft wel redenen voor die verhooging aangevoerd. Eene andere vraag is het of die redenen geldig zijn. Maar als men daarop ontkennend moet antwoorden, dan is het toch blijkbaar, dat buiten de door het departement van Oorlog gegevene redenen, ... lijk de tijdsomstandigheden voor eene tijdelijke ... ing pleiten, om door de gebeurtenissen, die dreigen, ... rast te worden.

De heer Reinders ziet in deze Begrooting de strekking, dat men de natie wil terugbrengen tot het onzalige tijdperk van vóór 1848. Daartoe zal hij niet medewerken. Spreker vleit zich, dat ook de Kamer met deze Begrooting, die hij eene reaktionnaire proef noemt, niet zal ... gaan.

De heer van Foreest treedt in zeer uitvoerige, wijsgeerige, politieke beschouwingen. Hij bestrijdt het konstitutioneel liberalismus op het gebied van *Staatsregt* en *Staatsbeginsel*. Wij durven niet treden in een onderzoek van het door hem in het midden gebragte. Bij de beknoptheid van het verslag, dat voor ons ligt, is het ons niet duidelijk kunnen worden, of wij den spreker verkeerdelijk verstaan, dan of hij zich-zelven niet begrepen heeft. Uitdrukkelijk verklaart hij intusschen, dat tusschen hem en de konstitutioneele partij in de Kamer »eene onoverkomelijke kloof" bestaat; en wat het ministerie betreft, hij weet niet wat het is, en zal in die onzekerheid het ministerie voorloopig blijven ondersteunen.

De minister van Finantiën schetst de moeijelijke positie van een ministerie, dat den moed bezitten moet om de noodige gelden aan te vragen en te gelijker tijd zorgen moet, dat de natie niet te zwaar belast wordt. Hij heeft in dit ministerie plaats genomen, omdat hij zich kan vereenigen met het programma van 26 April, voor welk stuk hij zich alsnu ook verantwoordelijk stelt. Naar zijne overtuiging is dit progamma nageleefd. Inwilliging van de eischen der anti-revolutionnaire partij kon daarvan niet het gevolg zijn. Intusschen, de minister verklaart, dat de Regering niet heeft medegewerkt om twee leden dier partij uit de Kamer te weeren. Het is daarvan zoover af, dat de minister aan den heer van Reede het verzoek rigt, om aan beide niet verkozenen zijn leedgevoel te betuigen, dat ze niet weder in de Kamer zitting hebben: eene parlementaire naïveteit, die de Kamer een oogenblik opvrolijkt. Te regt bestrijdt de minister de al te sombere schildering, door den heer van Lennep van het land opgehangen. In allen gevalle, zegt hij, als de nood aan den man is, dan is de vaderlandsliefde der natie te beproefd, om niet van haar alle noodige opofferingen te mogen verwachten. Vervolgens gaat de minister over tot het betoog, dat deze begrooting niet zoo veel hooger zou zijn dan de vorige, en dat het verwijt ongegrond is, als men de begrooting onvolledig noemt. Over een en ander kan uitvoerig worden gehandeld, zonder dat men tot een rezultaat komt, dat allen bevredigt. Waar is het, dat verre weg het grootste deel der verhooging van de Begrooting komt voor rekening van *Marine* en *Oorlog*. De som der overige verhoogingen is niet zoo aanzienlijk, dat daarover, anders dan om de strekking, ernstig bezwaar kan bestaan. Maar 't is dan ook juist om die strekking te doen. Wat de onvolledigheid der Begrooting aangaat, er zijn zeker posten, die daarop in den loop van het volgend dienstjaar zullen moeten worden gebragt, en die thans op de Begrooting gemist worden; er zijn er evenwel ook die gerustelijk van de Begrooting kunnen worden weggelaten, omdat, zoo al de mogelijkheid bestaat, dat zij dit jaar zullen zijn benoodigd, de waarschijnlijkheid ze evenwel naar volgende Begrootingen verwijst.

In de zitting van gisteren zijn de algemeene beraadslagingen over de Begrooting voortgezet en in verre na niet geëindigd. De retrospektieve diskussie, door de heeren Dullert en van Zuylen van Nijevelt gehouden, heeft de Aprilbeweging met den aankleve van dien ter spraak gebragt en daarmêe een wijd veld tot algemeene beschouwingen geopend. Gisteren voerden daarover drie ministers het woord: de heeren van Rhenen, Donker Curtius en van Hall; en drie leden der Kamer, de heeren van Lijnden voor de anti-revolutionairen, ten Cate voor de konstitutioneelen, en Gevers van Endegeest voor de ministeriëelen.

De minister van Binnenl. Zaken bepaalde zich bij het betoog, dat de Regering getrouw is gebleven bij de uitvoering van haar programma. Hij wees te dien einde op de wetten, die reeds tot stand zijn gekomen of nog bij de Kamer in behandeling zijn. Op het verwijt, dat de tegenwoordige Regering vele van die wetten in de bureaux van de vorige Regering voorbereid had gevonden, antwoordt de minister, dat hier alles aankomt op de hoofdbeginselen door dit ministerie tot grondslag genomen, welke verschillen van die van het vorig ministerie. Ook meent hij dat deze Regering het centraal gezag minder heeft doen drukken op de provinciale- en gemeentebesturen; maar werpt hij verre weg de verdenking, alsof zij voornemens ware geweest onmiddellijk terug te komen op de provinciale- en gemeentewetten. Daaraan heeft zij niet gedacht. Zij erkent het vele goede dat van de vorige Regering afkomstig is; maar behoudt zich het regt voor om na te laten, wat zij minder geschikt ter navolging achten zou.

De minister van Justitie verdedigt meer bijzonder zijn eigen werkkring:

1°. Op de klagt van den Maastrichter afgevaardigde verzekert hij, dat hij gevolg geeft aan de proklamatie van 1848, en dat zulks blijkt uit de benoemingen door hem gedaan.

2°. Omtrent de regterlijke organizatie merkt hij aan, dat men hem geen verwijt kan doen over het uitblijven van de voorstellen daaromtrent, dewijl hij zich daarmeê ernstig bezig houdt.

3°. Met den heer van Zuylen heeft hij eene onaangename rekening af te sluiten. Die afgevaardigde had zich vroeger over des ministers roekeloosheid beklaagd, en later die klagt ongegrond verklaard. De minister verwacht, dat de heer van Zuylen nu andermaal zóó handelen zal; 'tgeen wij betwijfelen.

4°. Overgaande tot meer bepaalde punten bespreekt hij *a*) het verwijt dat het ministerie zich heeft opgeworpen. Hij, minister, was geroepen geworden en was tot de Regering niet toegetreden, dan na zich verstaan te hebben omtrent den te volgen weg.

b) Men wilde hem doen zien, dat hij geen onderscheid maakt tusschen wit en zwart, met andere woorden, dat hij zijne antecedenten verloochende. Hij protesteert daartegen en verklaart nog heden dezelfde vrijheid te willen die hij vroeger begeerde; maar hij is tegen het verwringen der Grondwet naar een denkbeeldig konstitutioneel stelsel, een verwringen dat hij aan de liberale partij toeschrijft op grond van extra-parlementaire praatjes, ten jare 1848. Hetzelfde geldt bij hem omtrent de finantieele aangelegenheden. Heeft hij in zijn verslag van 1848 bezuiniging gevorderd; zulks kan hem thans niet verhinderen eene verhooging te vragen voor ambtenaren, wier werkkring is vermeerderd. Toen, in 1848, was er in de schatkist geldgebrek, thans zijn er baten.

c) Eindelijk bespreekt hij zijne policie en het verwijt van spionneering. Hij verklaart geen cent uit te geven voor de hooge policie; wat men daaromtrent verhaalt is logenachtig; meent men dat hij is spion, of wat nog erger is, een leider en bezoldiger van spionnen, welnu, men geve hem dan een votum van wantrouwen.

Vervolgens komt de minister van Buitenlandsche Zaken aan het woord. Wij hebben zijne redevoering nog niet ontvangen, en geven dienvolgens daarvan verslag in het Nommer van morgen.

Alweder iets over het Armwezen. (1)

V.

Zoo werden dus bij KONTRAKT de kerken verdeeld tusschen de verschillende gezindheden — maar BLEVEN de torens het eigendom van het algemeen — van de burgerij.

Wat nu van de geestelijke goederen en fondsen?

Daaromtrent nam men 't zelfde beginsel aan, wat omtrent de kerken was aangenomen. Had eenig kerkelijk ligchaam of gemeente daar aanspraak op, *had eenig kerkgenootschap die door erfmaking als anderzins verkregen*, zoo kon het zijn regt bij het vertegenwoordigend ligchaam doen gelden. Waar zulke aanspraak *niet* gemaakt werd, daar hield men het er voor, dat zoodanig geestelijk goed dateerde van vóór de reformatie — en dan gold weer de regtvaardige stelregel: *niet alleen de Gereformeerden, maar allen zijn daartoe geregtigd.*

In zooverre echter was er tusschen de *kerkgebouwen* en de *geestelijke goederen* verschil, dat de eersten *verdeeld* werden, waar de *geestelijke goederen onverdeeld bleven* niet alleen, maar door uitdrukkelijke nationale verklaring het EIGENDOM VAN DEN STAAT zijn geworden.

Ook dit kon wel niet anders.

Er was zulk eene groote verscheidenheid in den aard van, en in de verpligtingen verbonden aan de onnoemelijke eigendommen, kapitalen, redevantiën en renten, welke vóór de reformatie tot kerkelijke einden waren gefundeerd! Voor zooverre die, in de eerste verwarring, welke de invoering der hervorming hier te lande vergezelde, door de baatzucht van enkele vermogende familien niet waren geëigend, of, op welke wijze dan ook, aan godshuizen of diakoniën gekomen waren: kortom nadat ieder zooveel hij kon van den grooten buit had weggesleept, was 't geen er na dat alles nog was overgebleven eindelijk gekomen onder een geregelde administratie, die van wege de provincie gevoerd werd, en waaruit de traktementen en pensioenen van sommige predikanten der heerschende kerk gedeeltelijk betaald werden, TERWIJL HET TE KORT komende door de gereformeerde gemeente ten behoeve harer leeraars werd aangevuld.

De provincien nu — zooals men weet — waren met hare baten en lasten in het één en ondeelbaar Bataafsch gemeenebest versmolten.

Wat moest er nu met die geestelijke goederen gedaan worden? Na een tijdsverloop van twee eeuwen was het ondoenlijk, om van die zoolang te zamen geadministreerde goederen aan iedere burgerlijke gemeente datgene terug te geven, waartoe deze naar aanleiding van iedere bijzondere stichting mogt schijnen de naaste te zijn. 't Was ook bezwaarlijk op te zoeken, welke bijzondere lasten van kerkelijken aard, zielmissen enz. aan iedere van die

(1) Ingezonden.

schenkingen van roomschen tijd verbonden waren. En dit was wel het geval met verreweg de meesten.

Uit dat oogpunt is de nationaalverklaring van die goederen wel te begrijpen. En om daarbij zooveel mogelijk te voldoen aan de pieuze intentien der onderscheidene stichters, wilde men daarvan TEN ALGEMEENEN NUTTE EEN FONDS VOOR DE NATIONALE OPVOEDING EN TER BEZORGING VAN BEHOEFTIGEN aanleggen.

Voorloopig echter moesten daaruit als van ouds betaald worden de traktementen en pensioenen der predikanten van de heerschende kerk, doch slechts gedurende DRIE JAREN, moetende, na dit tijdsverloop, ieder kerkgenootschap volgens art. 21 der Staatsregeling voor het onderhoud van zijn eerdienst — BEDIENAREN zoowel als *gebouwen* — zorgen.

Dit was billijk: een overgang was noodig. Maar na die drie jaren zouden de kerkelijke fondsen — overschot van de milddadigheid van het katholiek voorgeslacht — ten ALGEMEENEN NUTTE in een nationaal fonds van liefdadigheid zijn herschapen geweest. Ware dit alzoo!

Maar dit is niet geschied. Die drie overgangsjaren waren in 1801 verstreken — en in 1801 hadden we eene andere Staatsregeling, waarvan art. 13 zegt: »Ieder kerk»genootschap blijft *onherroepelijk* in het bezit van het»geen met den aanvang dezer eeuw door hetzelve werd »bezeten."

Nog duidelijker zegt art. 136 van de Grondwet van 1814: »Aan de *Hervormde Kerk* wordt bij voortduring *ver»zekerd* de voldoening uit 's lands kasse van alle zoodanige »TRACTEMENTEN, PENSIOENEN-, WEDUWEN-, KINDER-, SCHOOL- »en ACADEMIEGELDEN, als voormaals aan derzelver leeraren, »*'t zij directelijk uit 's lands kas*, of *uit de daartoe be»steinde inkomsten van geestelijke* en *kerkelijke goederen*, »of *plaatselijke inkomsten*, zijn betaald geworden."

De Grondwetgever van 1798 was tot vóór de reformatie teruggegaan. Hij zag in de stichters van die fondsen Nederlanders, en in die fondsen het algemeen eigendom van het Nederlandsch nageslacht.

De Grondwetgever van 1814 wilde niet verder teruggaan, dan vóór 1795. Zich plaatsende op het standpunt der vroegere heerschende kerk, erkende hij alleen in haar de wettige opvolgster van wat het katholiek voorgeslacht God en den Kerke had toegewijd. En ofschoon art. 134 van zijne eigene Grondwet hem dit verbood, gaf hij aan het gereformeerde kerkgenootschap MEER, dan het ooit, toen het heerschend was, genoten had. Wat het oudtijds *ter bede* bezat, was nu een VERKREGEN REGT GEWORDEN, BIJ VOORTDURING VERZEKERD.

Die plegtige verzekering werd bij art. 194 der Grondwet van 1815 en art. 168 van die van 1848 uitdrukkelijk herhaald.

En zoo hebben de predikanten der hervormde kerk *hunne traktementen, pensioenen, weduwen-, kinder-, school- en akademie-gelden ten laste van het* ALGEMEEN. Die zijn verzekerd: dat is eene schuld van de schatkist, waartoe niet alleen de Hervormden, maar ALLEN hunne belastingen opbrengen.

Het bedrag dat daarvoor door het Rijk wordt uitbetaald, is vrij wat meer, dan wat de nationaal-verklaring der geestelijke goederen voor den Staat heeft opgeleverd.

Misgunnen wij die voordeelen aan de Predikanten? Och neen! maar wij zouden eene herziening willen van de traktements- en pensioenslijst der kerkleeraars van de onderscheidene gezindheden. Wij beweeren dat een pastoor zoo goed is als een predikant, en dat er geen reden is, noch in billijkheid noch in regt, om aan dezen het dubbel als een regt toe te kennen, wat aan genen als een gunstbewijs wordt toegelegd. Wij meenen vol te kunnen houden, dat het een groote hardheid is, dat de Roomschen voor hun eigen eerdienst te zorgen hebben, daar waar de Gereformeerde, behalve het onderhoud van zijn kerkgebouw, niets te betalen heeft.

Maar dan moesten die geven, welke zich in dat genot wat wij missen moeten mogen verheugen, ten minste zoo verstandig wezen van te ZWIJGEN, en er niet zoo telkens op smalen, wanneer in deze of gene gemeente de roomsche arme iets meer subsidie van de burgerlijke gemeente noodig heeft, dan de gereformeerde!

Gelijk we reeds gisteren met een enkel woord gemeld hebben, werd in het middaguur van den 22 dezer het doodvonnis voltrokken aan Johann Heinrich Kemper, als schuldig staande aan het plegen der misdaden van diefstal en moord. Het verzoek om lijfsgenade, waarmede de ongelukkige zich tot Z. M. den Koning had gewend, was afgewezen, en in den morgen van den 21 vernam Kemper zulks, bij monde van den prokureur-generaal. De *Amsterdamsche Courant* geeft een eenigzins omstandig verslag van de laatste oogenblikken des veroordeelden en van zijne verhelderden en meer en meer gereinigden gemoedstoestand, bij het naderen van het vreeselijk oogenblik zijns doods. We ontleenen aan die schets, welke zonder eenige opsiering, eenvoudig en gemoedelijk, is geschreven, de hier onder volgende regelen. We vertrouwen dat het *gezond verstand* (1) onzer lezers er niet door beleedigd zal worden; in tegendeel, we houden ons overtuigd, dat hun gemoed, door het christelijk afsterven van den zoo diep gevallen jongeling, zich weldadig aangedaan zal voelen:

»Nadat de straf des doods over Kemper uitgesproken en hij in zijne cel weergekeerd was, brak zijn gevoel in vollen stroom los, en sprak hij deze weinige maar veel beteekenende woorden: »Ik ben veroordeeld door mijn »aardschen regter, en het kan niet anders; maar ik ben »niet veroordeeld voor de eeuwigheid."

»Sprak hij over het request, door hem opgezonden aan den Koning om 's vorsten genade te verwerven tot behoud van zijn leven op aarde, dan was zijn bestendig gezegde: »Ik heb mijn leven in Gods hand gegeven; »zoo Hij doet zal mij welgevallig zijn."

»Als men hem sprak over de flaauwe hoop, die hem nog mogt bezielen op het behoud van zijn tijdelijk leven, was zijn altijd wederkeerend antwoord: »Voor mij heeft dat leven geene waarde meer; sterven zal mij beter zijn dan leven, want de rust van mijn geweten is weg, als ik bedenk, hoe ik haar, die mij met liefde steeds bejegende en mij in krankte verzorgde, heb mishandeld en ter dood gebragt; als ik bedenk hoe ik kinderen, die ik niet meer had kunnen beminnen, al waren zij de mijnen geweest, heb vermoord, dan vraag ik mij zelven: »»Hoe ben ik daartoe gekomen?"" De Koning kan mij mijn leven hier niet laten behouden; ik ben regtvaardig veroordeeld, ik moet sterven."

»Zoo bragt hij na zijne veroordeeling zijne dagen door, en zijne bewakers hadden niet eenmaal over hem iets te klagen. Hij was stil en onderworpen, zachtmoedig en behulpzaam.

»Met getrouwheid en de moed volbragt hij de pligten der Kerk, terwijl de hem toegevoegde geestelijke, de Eerw. heer J. Brinkman, R. K. Priester en Pastoor in de kerk van *het Maagdenhuis* alhier, naarmate Z. Ew. hem steeds meer leerde kennen, getuigde, overtuigd te zijn, dat hij onverholen de geschiedenis van zijn leven en het gebeurde van den noodlottigen nacht hem had medegedeeld, en niet twijfelde aan de opregtheid van zijn berouw en van zijne droefheid; niet omdat hij zijn leven moest verliezen, maar omdat hij zich zoo zeer vergrepen had tegen menschelijke en goddelijke wetten. Veel hield hij zich bezig met het lezen van het *lees- en gebedenboek van J. M. Sailer;* maar bovenal trok hem de *navolging van Jezus Christus, van Thomas à Kempes* aan, in welks diepen zin hij meer en meer indrong, gelijk vele zijner brieven getuigen en zijne dagelijksche gesprekken en gedragingen immer meer openbaarden. Hoe meer de vrees voor den dood bij hem week — en hij met kalmen blik de geschiedenis van zijn schuldig leven opsloeg — hoe meer zijn lust ontwaakte tot eene behoefte, om in brieven aan hem of haar, die door hem beleedigd waren, te schrijven of in liefde en zachtmoedigheid hen of haar te waarschuwen, die met hem in den laatsten tijd, vóór zijne wandaad, op den weg der zedeloosheid hadden gewandeld.

»Zoo gevoelde hij in de laatste dagen groote behoefte om zijne eigene geschiedenis te beschrijven, waarmede hij nog bezig was, toen op den 21 November het vreeselijke berigt hem ter oore kwam, dat den volgenden dag het laatste uur zijn aardschen levens slaan zou. De heer prokureur-generaal J. C. van der Kemp, vergezeld van den heer advokaat-generaal J. A. Jolles, kwamen tot hem, en nadat de eerste bij hem zijnen last had volbragt, spraken beide heeren hem kort en indrukwekkend toe. Kemper was als altijd, zonder tranen, maar niettemin diep getroffen; hij kon aanvankelijk geen woord spreken, totdat hij op de vraag, of hij die afwijzing van zijn request verwacht had, en of hij gevoel had van zijnen toestand, antwoordde: »Ik heb mij wel in Gods handen overgegeven, maar heb mij nooit anders voorgesteld, dan dat ik zou sterven. De Koning kan mij niet laten leven; want ik heb het niet verdiend, mijne misdaad is zoo groot. Alleen wilde ik u vragen: »moet die straf aan mij zoo spoedig reeds voltrokken worden?"" Op het bevestigend antwoord daaromtrent zeide hij: dan dank ik u mijne heeren!" en na verzocht te hebben hen beiden de hand te mogen drukken, keerde hij, kalm maar innig bewogen, naar zijne cel terug. Op zijne plaats, waar hij gewoon was, en in het gezelschap dat hem eigen was, teruggekeerd zijnde, vloeiden zijne tranen zonder misbaar in stilte, en toen hij aan zijne geschokte ziel lucht gegeven had, verzocht hij, dat Prickwinkel en diens knecht, aan wie hij reeds vroeger had geschreven, bij hem mogten komen, opdat hij van hen vergeving zou kunnen vragen, en zette zich toen neder om nog eenige brieven te schrijven, die allen van het gevoel zijner schuld, van zijne dankbaarheid, van zijne zielskalmte en van zijnen bedaarden moed om den dood tegen te treden, getuigen. Van nu aan weigerde hij rust en begeerde geene spijs meer. Des avonds nam hij afscheid van Prickwinkel en diens knecht. Zijn geestelijke kwam des daags een andermaal nog bij hem, en diende hem in het st nachtelijk uur, half een, de troostmiddelen der sterven den toe. Kemper was vol gevoel en geheiligde aandacht. heer Brinkman verliet hem met de belofte dat zijn eerw. morgens ten 7 ure tot hem zou wederkeeren, om hem afwisseling van den eerw. heer Steins Bisschop, Rooms Kathol. priester en pastoor in de kerk op *het Begijnh* bij te blijven tot het oogenblik van zijn verscheid Kemper bleef in het bijzijn van den direkteur der vangenis dien nacht, welke en hij met hem naar de beh zijner ziel en overeenkomstig den toestand van het oog blik doorgebragt. Zijn stil gevoel, zijne onderworpe en zijne kalmte verlieten hem niet. Hoe ook maand om eenige rust te nemen, weigerde hij dit; verdiepte zich met geheiligde aandacht in gebeden, wijl hij nu en dan verzocht hem een gebed, uit duitsch gebedenboek voor te lezen.

»Ten zes ure bepaalde men hem bij de nog o zes uren, die hij had te leven en bij het einde va nen levensdag, en den toestand waarin hij sterven Kemper schreide stil en getuigde van zijne bereid digheid om te sterven en van zijne vurige bede, dat geloof in Christus, wat hem nu die bereidvaardigh tot den dood en zijnen moed bij het gevoel zijner zon had gegeven, mogt bijblijven in zijne laatste oogenblik

»Ten 7 ure verscheen de eerw. heer Steins-Bissch die hem naar zijne cel volgde, waar hij zich ve met hem zou bezig houden, naar de behoeften van stervenden berouwvollen zondaar, en werd daarin 8 ure vervangen door den eerw. heer Brinkman, zich tot 10 ure met hem bezig hield.

»Beide heeren gaven met vreugde getuigenis van voortdurend geloof des berouwvollen zondaars, en va kalmte, waarmede hij in deze voor hem vreesselijke werkzaam bleef, om bij het naderen van het voor beslissend oogenblik den doodstrijd te voleinden met geloof aan Gods genade, die ook hem niet zou versto

Hoe, hij in deze voor hem gewigtige oogenblikken aandacht ook op anderen en door de stemming van gemoed, ook op het werk der liefde vestigde, ge een in dezen morgen herhaald gedane vraag, dat eigen goed onder zijne gevangenbewakers verdeeld en eenig geld, wat hij nog bezat, in de eerste armen de beste mogt gedaan worden.

»Omstreeks half 12 vergaderde in eene der kamer de cellulaire gevangenis de prokureur-generaal met kommissie uit het hof, bijgestaan door den griffier van Kemper te vernemen, of hij nog iets aangaande zaak had mede te deelen. De schuldig ongelukkige hardde in het eenmaal uitgesprokene, dat hij de heid had beleden en alzoo niets meer had te zeg Alleen herhaalde hij nog de vraag omtrent de verma zijner kleederen.

»Roerend en treffend sprak de heer Wiardi Beck raadsheer bij het provinciaal geregtshof, den ongeluk aan en wees hem op de troostgronden van de christe godsdienst. — Kemper ging nu naar het eind der laire gevangenis, waar zijn brave priester hem in cel opwachtte, en eindelijk de scherpregter ook vers om zijn treurigen pligt aan hem te volbrengen. Ke bleef biddende, getuigde van zijne schuld, sprak va regtvaardig vonnis, beval zijne ziel aan God en met bewustheid, met geloof en met bedaarde ziel ming zijn laatste oogenblik verbeiden.

»Dat oogenblik kwam spoedig en Kemper was niet op aarde. Zoo waren de laatste dagen en oogenbl van den man, die tot zulk eene vreesselijke was vervallen."

(1) „We zijn te zeer overtuigd van het gezond verstand onzer „lezers dat zij van ons zouden verwachten uitvoerige mede„deelingen omtrent de laatste oogenblikken, de gemoedstem„ming, de woorden, den doodsnik van den diep gevallen „mensch." Dus schrijft het *Handelsblad*, we weten niet wat het Handelsblad „gezond verstand" noemt, doch dit weten we wel dat zeker verreweg het grootste deel zijner lezers, de verwachting niet zal gekoesterd hebben, in dat blad iets te lezen omtrent het uiteinde van J. H. Kemper, dat van hooger en beter dingen sprak, dan het bloot stoffelijk oog weet te bereiken.

Men leest in den *Courrier de la Meuse*, dat M P. M. Vrancken, Bisschop van Colophon *i. p. i.*, Apos toliesch-Vikaris van Java en pastoor te Batavia, den 's avonds te Maastricht was aangekomen, vergezeld van heer kapellaan Rutten. Van Venlo tot Roermond Mgr. Vrancken zijne reis voortgezet in het gezelsch van den Eerw. heer Schrijnen, deken van Venlo, van Roermond naar Sittard, door Mgr. Paredis, in laatste stad zijne Hoogwaardigheid, gedurende tien deken is geweest, en waar hij den 15 Augustus tot Bisschop van Colophon gewijd werd. Verleden Zon des ochtends begaf de geestelijkheid van Sittard plegtstatig naar de woning van den Eerw. heer om Zijne Hoogwaardigheid in processie naar de kerk geleiden. — Den 20 vertrok Mgr. naar Maastricht vergezeld van den heer deken, en de kapel Elders en Rutten.

Gisteren is het kabinet van wijlen den Heer der Hoop naar het gebouw der koninklijke akademie gebragt. Naar wij vernemen heeft de kommissie de achterzalen van een verwarmingstoestel te voorzien.

De stenden-kamer van het groothertogdom Luxemburg heeft dezer dagen een wets-ontwerp aangenomen, waarbij wordt bepaald, dat niemand handel in granen mag drijven zonder voorzien te zijn van een verlof der regering

terwijl deze laatste tevens het regt heeft, om het distilleren der aardappelen te verbieden. Het ontwerp heeft kracht van wet tot 1 Jan. 1856. (*H.*)

De minister van Binnenl. Zaken heeft, bij beschikking van [illegible] den dezer, n°. 120 (3de afd. A), gearresteerd de lijst der [illegible] voor de beambten van den Waterstaat voor de buitengewone dienst en korrespondentie langs de dijken, gedurende [illegible] en hoog opperwater op de rivieren in den winter van 1854 op 1855, en daarbij o. a. bepaald, dat zullen worden gestationeerd, te Vianen: L. A. Reuvens, Aspirant-ingenieur en B. Claeijs, opzigter. Te Schoonhoven: N. H. [illegible], ingenieur en J. H. van Echten, provinciaal opzigter. Te Krimpen: D. P. Berkhout, opzigter. Te Gorinchem: [illegible] Greve, hoofdingenieur, Docters van Leeuwen, hoofdingenieur-titulair, P. Caland, ingenieur, A. J. Soeteman, opzigter, benevens twee telegrafisten, nader aan te wijzen. Hardinxveld: J. van der Vegt, aspirant-ingenieur. Te Asperen: [illegible] van der Loo, opzigter. Te Dordrecht: C. A. van der Straaten, opzigter.

De gemeentebesturen zijn op nieuw uitgenoodigd, om, indien gedurende den aanst. winter eenig gevaar van watersnood bij ijsgang of hooge rivierwateren mogt ontstaan, hunne bijzondere zorg aan te wenden tot het naauwkeurig in achtnemen van die, welke vermeld zijn in het, bij koninklijk besluit van den [illegible] Augustus 1835, n°. 23, gearresteerd *Reglement op de korrespondentie bij ijsgang en hoog opperwater op de rivieren.*

Door het departement van Oorlog zijn de vereischte maatregelen genomen, ten einde op de eerste aanvraag aan den kommandant-officier der artillerie te Gorinchem, de noodige detachementen tot het doen van seinschoten naar Vianen en Schoonhoven te doen marcheren.

Gedeputeerde Staten der provincie Zuid-Holland hebben, ingevolge eene missive van den minister van Binnenlandsche Zaken van den 7 November 1854, n° 141 (*7de Afd.*), betreffende de aanvaarding van legaten of giften onder de levenden, door besturen van instellingen van weldadigheid, bij besluit van [illegible] November:

[illegible] Aan burgemeesters en wethouders der gemeenten in de provincie Zuid-Holland medegedeeld:

[illegible] ingevolge daartoe door den Koning verleende magtiging, *met opzigt tot de zuiver kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, bedoeld bij lett. b en c van art. 2 der wet van den 28sten Junij* 1854 (*Stbl.* N°. 100), zijn ingetrokken de voorschriften, volgens welke aan de autorisatie tot aanneming van legaten of giften onder de levenden door alle besturen van Instellingen van Weldadigheid, zonder onderscheid, na verhoor van die Besturen, voorwaardelijk konden verbonden worden, gelijk zulks in eerstgemelde cirkulaire [illegible] is omschreven:

[illegible] Zijne Majesteit daartoe is geleid geworden uit overweging, dat eene der hoofdbedoelingen van de Wet van den [illegible] Junij 1854 (*Staatsblad*, n° 100) is, de Besturen der zuiver kerkelijke en bijzondere Instellingen van Weldadigheid, bedoeld bij lett. *b* en *c* van art. 2 dier Wet, wat haar beheer betreft, onafhankelijk te laten van alle tusschenkomst van het openbaar gezag, terwijl het opleggen van voorwaarden omtrent het gebruik van het vermaakte of geschonkene, bij de magtiging tot het aanvaarden daarvan, met dat hoofddoel der Wet [illegible] wel kan worden overeengebragt;

[illegible] echter de verpligting van de besturen der beide bedoelde [illegible] van instellingen om de magtiging te vragen, die zij [illegible] de artt. 947 en 1717 van het Burg. Wetb. behoeven, [illegible] niet wordt verkort, gelijk zulks reeds is medegedeeld [illegible] 1, lett. *b* van het besluit der vergadering van [illegible] van 19 Sept. jl N°. 19 (*Prov. Blad* N°. 112);

[illegible] zoo de bovenbedoelde intrekking alleen ten gevolge [illegible] de besturen dier instellingen voortaan niet meer, [illegible] vroeger, zullen moeten worden gehoord omtrent het [illegible] hetwelk zij voornemens zijn van de aan hen [illegible] legaten of giften te maken; en het administratief [illegible] moeten onthouden van het doen van voorstellen [illegible] dier zake;

[illegible] Burgemeesters en Wethouders voornoemd uit de noodigen [illegible] de cirkulaire voorschriften, vervat in de beide bovenvermelde [illegible] voortaan te beschouwen als vervallen met betrekking [illegible] besturen der zuiver kerkelijke en de bijzondere instellingen van weldadigheid, bedoeld bij lett. b en c van art. 2 der Wet, en, om, bij het uitbrengen van advies op requesten om magtiging tot aanvaarding van legaten of giften, *alleen dan* [illegible] besturen nopens het daarvan te maken gebruik [illegible] hunne beschouwingen daaromtrent mede te deelen, wanneer [illegible] requesten zijn ingediend door besturen van instellingen van Weldadigheid, bedoeld bij lett. a en d van art. 2 der Wet.

'S GRAVENHAGE, 22 Nov. Men leest in den *Swäbische Mercur*, dat het Z. M. den Koning van Wurtemberg behaagd heeft, den heer W. van Wekherlin, [illegible] en sekretaris van H. M. de Koningin, [illegible] tot Staatsraad, en tot ridder der orde van [illegible] van Wurtemburg, den heer Jhr. *W. Boreel*, [illegible] van H. M.

[illegible] den Gemeenteraad te Brussel is dezer dagen [illegible] tot het aanleggen van eene spoorweg [illegible] trekking van paarden, van Brussel op Laeken. [illegible] verneemt, zegt de *Nieuwsbode*, is door [illegible] Bouquié Lefebre eene gelijke koncessie bij de [illegible] heeren burgemeesteren en wethouders aangevraagd [illegible] eene dienst van 's Gravenhage naar Scheveningen.

NOORDWIJK AAN ZEE, 21 Nov. Hebben er op de [illegible] schepen, wanneer die te Port-Filip komen, [illegible] Engelsche rekening bevracht te zijn, talllooze [illegible] plaats, dat de matrozen het schip stil weg loopen en de kapiteins in verlegenheid laten [illegible] echter het meest door vreemdelingen ge[illegible] steekt daarbij het gedrag van een Hollandsch matroos uit dit dorp af, dan dat het geene vermelding zou verdienen. Deze namelijk had eene reis mede gemaakt naar Australie. Tien zijner kameraden verlieten het schip; hij weigert hen te volgen. Intusschen neemt hij de zaken te Port Filip goed op, informeert zich zooveel mogelijk naar alles, leeft zuinig, komt met het schip in het begin dezer maand binnen, ontvangt zijne afrekening en afscheid en gaat nu voor 8 dagen over Liverpool als passagier naar Australië, om daar zijne fortuin te zoeken, hetwelk hem, daar hij scheepstimmerman is en ook het huistimmeren verstaat, waarschijnlijk wel gelukken zal; alsdan hoopt hij tot zijne moeder alhier terug te keeren.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 22 November.

In deze zitting zijn de algemeene beschouwingen voortgezet over de begrootingswetten voor 1855. Daarbij hebben het woord gevoerd de heeren Ministers van Binnenlandsche Zaken van Justitie, van Buitenlandsche Zaken, alsmede de heeren van Lynden, Blaupot ten Cate en Gevers van Endegeest. Op morgen zal met de algemeene beraadslagingen worden voortgegaan.

Op heden zijn de afdeelingen hernieuwd en door deze gekozen.

tot voorzitters de heeren: Strens, van Goltstein, Jespers, Gevers van Endegeest en Baud;

tot onder-voorzitters, de heeren: van Bosse, van Zuijlen van Nyevelt, Ter Bruggen Hugenholtz, Hoffman en Rochussen: en

tot leden der Kommissie voor de verzoekschriften, de heeren: van Deinse, Meylink, Engelen, van Eck en Hoynck van Papendrecht.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

LONDEN, 22 Nov. Volgens het officiëel rapport van lord Raglan telde het Engelsche leger, na het gevecht op 5 dezer, 462 dooden, 1952 gekwetsten, en werden er 191 manschapen vermist.

— 23 Nov. Lord Raglan meldt in zijn officiëel rapport van den slag bij Inkerman op 5 Nov., dat 8000 Engelschen en 6000 Franschen dien dag in het vuur stonden tegenover 60,000 Russen.

PETERSBURG, 22 Nov. Het dagblad *de Russische Invalide* berigt, dat de Russen in den slag bij Inkerman, op 5 Nov., een verlies hebben geleden van 2969 gesneuvelden (waaronder 42 officiers) en 5791 gekwetsten (waaronder 506 officieren).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Nov. Naar luid van eene telegrafische dépêche uit Weenen, was er den 14 nog niets tegen Sebastopol ondernomen, en men wil thans zeker weten, dat de geallieerden niets tegen Sebastopol zullen ondernemen, zoo lang zij de bereids afgezonden versterking niet hebben ontvangen. Dat men echter bij het voornemen blijft volharden, om Sebastopol te bestormen, mag onder anderen blijken uit het berigt, dat Prins Napoleon, die wegens ongesteldheid zich naar Konstantinopel heeft begeven, verklaard heeft zoodra hij zich hersteld gevoelde, het kommando weder op te zullen nemen, 'twelk hem bij de bestorming van Sebastopol is opgedragen. Uit dit zelfde berigt kan men echter op maken, dat er nog eenige dagen zullen verloopen, alvorens die bestorming plaats vindt.

— De *Moniteur* publiceert het rapport van den generaal Canrobert, over de zegepraal door de geallieerden den 5 dezer bij Inkermann bevochten. Het kanon der Invaliden zal ter eere dezer groote overwinning worden gelost.

De generaal Canrobert getuigt in zijn rapport, dat de slag van den 5 zeer hevig is geweest. De Russen hadden talrijke versterkingen ontvangen, zooals troepen van de kusten van Azie, bataillons kozakken van den oever der Zwarte zee, bataillons zeelieden, bijna het geheele leger uit de Donau-Vorstendommen; deze laatste troepen waren in weinige dagen van Odessa naar Sebastopol getransporteerd.

Den 5 namen de Russen, ten getale van 40,000 man bezit van de hoogten van Inkermann, waar men geen buitenwerken had opgeworpen. De Engelschen hadden op dit punt slechts 14000 man, en van dit geheel dat voor de belegering gebezigd werd, waren 6000 man afgenomen, die alleen, met een moed en volharding zonder weerga, de vijandelijke massa's hebben getrotzeerd, tot op het oogenblik dat de generaal Bosquet hen te hulp snelde met een gedeelte zijner divisie. Men heeft met de grootste inspanning gestreden. Het derde regement Zouaven heeft wonderen van dapperheid verrigt. Tot driemaal toe zijn de Russen met de bajonet aangevallen. Eerst den derden keer zijn zij uit elkander gedreven. Behalve een veel grooter aantal troepen, hadden de Russen nog daarenboven een veel sterker artillerie dan de geallieerden.

De Russen hebben 3000 dooden op het slagveld gelaten, en zij een nog grooter menigte gekwetsten. Er zijn eenige honderden krijgsgevangen gemaakt. Hun gansche verlies moet ongeveer 8, a 10,000 man bedragen.

Toen het gevecht te Inkernam op zijn hevigste was, hebben de Russen met 6 tot 8000 man een uitval gedaan. Reeds hadden zij twee batterijen bemagtigd, toen de generaal Motterouge, de Russen weder heeft verjaagd op het terrein der batterijen, er twee honderd doodende. Daarop verscheen de generaal Forey en weldra werden de Russen van alle kanten terug gedreven. De generaal Lourmel, aan het hoofd van de jagers te voet, zette hen achterna en reeds genaderd tot op twintig passen van de muren, stortte de generaal zwaar gekwetst neder.

De Franschen hebben bij die vervolging der Russen zware verliezen geleden, doch van stormloopen is hier volstrekt geen spraak geweest.

De generaal Canrobert vermeent op goeden grond, dat de Russen in dezen strijd een belangrijke materieele en moreele nederlaag hebben geleden. De strijd is voor de geallieerden roemrijk geweest. Hun legermagt heeft gewonnen in zedelijke kracht. De verhouding der geallieerden was een tegen vier. De weerstand die de Engelschen bij den eersten aanval geleden hebben, was bewonderenswaardig.

Het verlies der Engelschen is aan dooden en gekwetsten 2400, dat der Franschen 1726, waaronder de generaal Lourmel en eenige officieren.

De pozitie der geallieerden, volgens generaal Canrobert. is goed. Zij bezetten een linie van vijf mijlen, waarvan alle punten zeer gewigtig zijn en met kracht kunnen verdedigd worden.

ENGELAND.

LONDEN, 22 November. Uit Weenen wordt aan den *Times* geschreven:

»Men heeft hier berigten uit Balaclava van den 7den dezer; men outving aldaar thans dagelijks gemiddeld duizend man versterking; de aankomst er van was reikhalzend te gemoet gezien en bragt onder de geallieerden overgroote blijdschap te weeg

»Volgens Russische berigten hebben de geallieerden, nadat zij den 6den, 7den en 8sten November aanmerkelijke ontvangen hadden, eene demonstratie tegen de linker flank der Russen gedaan, en waren deze laatsten van de hoogten, die zij op den linker oever der Tschernaya bezet hadden, teruggetrokken naar den regter oever dier rivier.

»Berigten uit Varna van den 10den dezer melden, dat aanmerkelijke versterkingen van daar naar de Krim waren vertrokken."

— Het bewind der Vereenigde Staten gaat steeds voort om het grondgebied der republiek door aankoop of inbezitneming van terrein te vergrooten. Zoo verneemt men thans dat er een traktaat gesloten is met de Chippaywas Indianen, die aan het Oppermeer wonen, en waarbij zij al het terrein ten noord oosten van dat meer gelegen, aan de Vereenigde Staten afstaan. De landen moeten hier vooral rijk zijn in nog niet ontgonnen kopermijnen. Men is reeds begonnen met zulks te onderzoeken.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 November. In den *Loijd* van 18 Nov. leest men: »De geallieerden zijn vóór Sebastopol in eene gesteldheid, waarin zelden zich belegeraars bevinden. Zij belegeren eene vesting wier garnizoen bijna gelijk aan hunne sterkte is. Hadden de bevelhebbers echter aan den wensch der troepen gehoor gegeven, bereids zou een bestorming gewaagd zijn geworden.

»De vurige moed der Franschen tot den aanval is grooter dan ooit; maar de opperhoofden willen geen bloed storten zonder een stellige uitkomst. Van hunne zijden werpen de Russen den eenen wal na den anderen op en achter de muren verheffen zich aardhoogtens. De inwoners van Sebastopol zijn tot een dagelijkschen arbeid van acht uren aan de verschansingen gedwongen.

»De geallieerden kunnen wel de stad door ze te bombardeeren vernielen, maar hierdoor zullen zij hun hoofddoel niet bereikt hebben, het bezit der militaire haven en haar materiaal, alzoo is er eene bestorming, ja zelfs zijn er twee drie bestormingen te beproeven, uithoofde van het cijfer der Russen, of het Russische leger moet in een geregelden veldslag een groote nederlaag toegebragt worden.

»Dergelijke ondernemingen zouden duizende offers kosten, en de geallieerden zullen ze niet durven wagen dan na in staat te zijn de leemten te kunnen vullen. Dat alles heeft men overwogen en men ontveinst zich niet wat het bezit van Sebastopol kosten zal, doch men vindt dit niet te hoog en men is er toe besloten om alles te wagen.

»De fransche generaal had het berigt ontvangen dat vele gastrische ongesteldheden in het leger hadden plaats gehad, hetgeen niet weinig verwondering baarde, daar er dagelijks vleesch en versch brood werd uitgedeeld. Man had dienvolgens op de kooplieden in eetwaren, welke het leger gevolgd zijn, streng toezigt gehouden en men ontdekte dat er veel vervalschte eetwaren en ook bijzonderlijk slechte dranken verkocht werden.

»De generaal heeft al die venters naar Balaclava gezonden, met bevel zich in te schepen. Men vermoedt dat

eenigen door den vijand waren omgekocht, die hen genoopt had den gezondheidstoestand van het leger te schaden door slechte eetwaren. Tegen hen die men daarvan verdacht houdt is een onderzoek ingesteld."

BERLIJN, 22 November. De *N. Pr. Z.* berigt uit Weenen het volgende: Nota's zijn door Oostenrijk aan de Westersche mogendheden gezonden. In die nota's geeft het keizerlijk gouvernement aan Frankrijk en Engeland, als aan de konferentien te Weenen deel gehad hebbende mogendheden, verklaring omtrent den aard en de uitkomsten der onderhandelingen van verscheidene Duitsche Staten, betreffende de verwikkelingen in het Oosten, dien omtrent de gesteldheid van Oostenrijk tegenover de kabinetten te Parijs en Londen.

Bovendien wordt er in gezegd dat Oostenrijk steeds als aanwezig beschouwt de verpligtingen, die voor dat rijk ontstaan uit de protokollen der maand April en het zich daarnaar regelen zal in zijne betrekkingen met den rijksdag en met elk der Staten van het bondgenootschap. Eindelijk dringt het aan op de vrijheid, welke het wenscht en wil handhaven door eventueel verdedigenderwijs te handelen, zoowel als op het regt van in zijne onafhankelijkheid de vredesvoorwaarden te onderzoeken, zonder door eenige koncessie gebonden te zijn, als bij voorbeeld, van niets meer dan de vier punten van waarborg te eischen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 November.

BEVALLEN (20 Nov.): E F. W. van der Duijs, geb. Hagens, D.

OVERLEDEN (17 Nov.): I. C. Corstius, geb. Brandt, 47 j. (19 Nov.): A. Hespe, geb. Rupert, 51 j., 2 m. — (20 Nov.): J. H. Poggenbeek, 85 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			22 NOV. 4½ u. gebl.	23 NOV.		4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	58 7/16	58½	à	58¾	58¾
Dito Dito	3	"	69½	69¾	"		
Dito Dito	4	"	88	88¼	"	88 5/16	88 5/16
O. I. Leening 1844	4	"	87¾		"		
Amortisatie	3½	"			"		
Handel-Maatschappij	4½	"			"		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	"	100⅛		"		
Dito Hollandsche dito					"		
Obligatiën	4½	"			"		
Maatschappij van Weld.	4	"			"		
Aand. Ned. Bank.		"			"		
België, Certifikaten	4½	"			"		
Dito	2¼	"			"		
Dito *Rothschild*	2½	"	47½		"		
Frankrijk, Obligatiën	3	"			"		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	"	17⅞	17 15/16	"		
Nieuwe	3	"			"		
Binnenlandsche	3	"	32 11/16	32¾	"	32 13/16	
Cert. Coup. Sp. Com.			5½	5½	"		
Amortisable Schuld					"		
Portugal, te Londen	3	"	35 15/16	35¾	"	36	36
Dito Uitgestelde					"		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	"	99½	99½	"	99⅝	
Dito A°. 1828—1829	5	"	98½	98¾	"		
Negot. 1831 en 1833	5	"	82¼		"		
Nieuwe Engelsche	4½	"		82¼	"		
Negot. 1840	4	"	73¾	74	"		
Dito *Stieglitz*	4	"	72½	72¾	"		
Dito Nieuwe	4	"			"		
Certifikaten te Hamburg	5	"			"		
Inschr. op 't Grootboek	6	"	55¾		"		
Dito Certifikaten	6	"	56¼		"		
Polen, Obligatiën	4	"		64	"		
Aandeelen 1835					"		
Oostenrijk, Metalliek	5	"	61⅛	61⅛	"	61 15/16	
Dito 1847	2½	"	30 15/16	31⅛	"	31¼	
Dito 1851 en 1852	2½	"	30 13/16	31⅛	"	31¼	
Dito Nieuwe	5	"	71⅞	72⅛	"	72½	72½
Dito 1854		"	71⅞	72⅛	"	72½	72½
Weener Bank	5	"			"		
Dito	4	"			"		
Aand. met Loting fl. 250		*f*			"		
Nieuwe dito 1854			222		"		
Pruissen	4½	"			"		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		"			"		
Dito Orig.					"		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	"			"		
Sardinië, te Londen	5	"			"		
Denemarken, dito	5	"			"		
Louisiana, te Londen	5	"			"		
Brazilië	5	"		96	"		
Dito 1843	5	"			"		
Mexiko, te Londen £ 100	3	"	20 1/16	20	"	20⅛	
Dito Onbepaalde	3	"	20 1/16	20	"	20⅛	
Peru	4½	"			"		
Grenada, dito à £ 100	2¼	"			"		
Dito Uitgestelde					"		
Ecuador [illegible]				2⅝	"		
Venezuela, te Londen	3¾	"			"		
Dito Uitgestelde	1	"			"		
Grieken, Bl. à £ 100	5	"	3 15/16		"		

Nat. Met. 65¼, ⅝.

Ten gevolge van eenige nog al aanzienlijke kooporders in de hoofdsoorten van binnenl. en buitenl. effekten, was de markt algemeen willig gestemd, voornamelijk ten opzigte van Hollandsche en Oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 11/16	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.71½
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 27⅝
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99¾
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35 7/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,62½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,70
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 50½, 1840/1842 4½ pc. 89¾, 1848, —; Spanje 1—3 pc 17¾; Binnenl. 3 pc 33; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 64

PARIJS, 22 Nov. Fransche 3 pc 69.60; 4½ pc. 94.—; 3 pc Spanje 34; id. 1 pc. 18½; Met. 5 pc 82½, Rom. Leen. 83½.

LONDEN, 22 Nov. Consols 92¼, 3 pc. Spanje buitenl. 38; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 5⅝; Passive 4⅝, 5 pc. Rusl. 95½; 4½ pc. dito 85; 4 pc. Holl. 90¼; 2½ pc. id 60½; 5 pc. Sardinië 85½; Brazilië 97; 4½ pc Peru 66½; Gren. uitg. 5¼; id. werk. 15; 3 pc. Mexiko 21½, 4 pc. Portugal 67; Turkije 5½; Ecuador —; Wissel op Amst —.—.

WEENEN, 22 Nov. Met. 5 pc. 82¼; id 4½ pc. 72¼. Bank-Aktien 1220; Wissel op Londen 12.58, Amst. —, Parijs 151; Goud 24⅝, Zilver 29½; Nieuwe Leening 96.

BERLIJN, 22 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 81; id. 5 pc. 92¾

HAMBURG, 22 Nov. Spanje 3 pc. 30⅝; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. 89; 3 pc. Mexikanen 15; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 22 Nov. 5 pc. Met. 63; 3 pc. Spanje binnenl. 32⅛; id. 1 pc. 17¼; Wissel op Londen 3 m. 116⅛; Amsterdam —; Parijs —; Weenen 91½

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 21 Nov. R. O. Gibson, Hans Jörgensen, Hadersleben. - J. Hansen, Titus, Sonderburg. - C. Mewis, Ocean, Colding.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Nov. in lading naar:

Keulen H. Hutner, Catharina.
Mainz F. Leydekker, Mainz N° 2.
Frankf. & Coblentz J. Brubach, Frankfort N°. 1.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron. J. G. Fenster, Mein Vergnügen.
Dusseldorp & Neus J. C. Pols, Cornelis Hubertus.
Duisburg J. Migchels, Gertrud.

AMSTERDAM, 23 Nov. vertrokken:

Keulen D. Kollman, Colln N°. 2.

Rijnhoogte ARNHEM 22 Nov. 1 el 13 duim.
KEULEN 20 „ 6 vt. 5½ „

Advertentiën.

(411) Heden overleed in den ouderdom van 62 jaren, na een lijden van 5 maanden en tijdig voorzien van de H. H. Sakramenten, de Wel-Eerwaarde Heer MARTINUS VAN ROOIJEN, sedert 1840 Pastoor dezer gemeente.

Namens de familie,
HOOGLAND, H. P. TH. OOSTERBAAN,
den 18 November 1854. Kapellaan.

(412) Het behaagde den Allerhoogste mijn dierbaren Broeder, den Wel-Eerwaarden Heer CORNELIS VAN DEN NIEUWENDIJK, Pastoor te Ouden-Rhijn, na tijdig voorzien te zijn geweest van de laatste genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van ruim 63 jaren tot zich te roepen.

J. J. VAN DEN NIEUWENDIJK.
UTRECHT, den 22 November 1854.

(413) Heden, 21 November, overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoote: JACOMINA KORSSEN, na tijdig voorzien te zijn van de genademiddelen der H. Kerk.

POELDIJK. TH. PAUWELS.

(415) Op heden overleed ons geliefd jongste Zoontje BERNARD JOSEPH MARIE GERHARD, oud ruim 19 maanden.

AMSTERDAM, J. DIEKMANN.
21 Nov. 1854. E. J. A. DIEKMANN-HESSELFELT.

Eenige kennisgeving.

(414) Bij fatsoenlijke lieden, van de R. K. Godsdienst te Utrecht, wordt gelegenheid aangeboden tot het **Verplegen van een Kind,** op aannemelijke voorwaarden. Nader inlichtingen met *franco* brieven onder letter A. bij den Boekverkooper W. MAARSCHALKERWEERD aldaar. Aan hetzelfde adres met *franco* brieven, onder letter [illegible] bieden zich aan, **Gehuwde Lieden,** van middelbaren leeftijd, zonder kinderen, de Man geschikt voor Huis- en Loopwerk, de Vrouw voor Huis en Keuken bekwaam; zijn ook genegen aan een **Pastorij** te dienen, kunnende men de beste getuigen overleggen.

(398) Bij Gebroeders VERHOEVEN, te 's Bosch, [illegible] voorhanden en mede bij hunne gewone Correspondenten verdrijgbaar:

Le Prêtre à l'autel, ou le S. Sacrifice de la Me[illegible] dignement célébré, suivi d'un recueil d'indulgences [illegible] nières etc., par CHAIGNON, S. J. in-12 . . *f* 1[illegible]

S. Thomæ Aquinatis de veritate catholicæ fidei [illegible] tra gentiles, seu *Summa Philosophica*, 2 fort [illegible] in-8. . . . . . *f* [illegible]

J. T. Beelen. Commentarius in Epistolam S. P[illegible] *ad Romanos.* Accedunt textus Graecus et Latinus [illegible] continua totius epistolae paraphrasis, vol. gr. in-4° *f* [illegible]

Méthode pour la direction des ames da[illegible] tribunal de la pénitence, et pour le bon gouverne[illegible] des paroises, 2 vol. in-12. . . . . . *f* 1[illegible]

Traité de l'état réligieux, ou notions théo[illegible] ques sur la nature de cet état et les devoirs qu'il [illegible] pose, par F. X. GAUTRELET, S. J., 2 vol in-12 *f* [illegible]

Sermons inédits de BERGIER, auteur du *Di*[illegible] *naire Théologique* etc. vol. in-8 . . . . . *f* [illegible]

La Franc-Maconnerie dans sa véritable sig[illegible] tion, ou son organisation, son but et son histoire [illegible] ECKERT, Avocat à Dresde. Traduit de l'Allemand [illegible] l'Abbé GYR, *Prêtre du Diocèse de Liége*, 2 vol. in-8 *f* [illegible]

Le droit du Seigneur au moyen ag[illegible] LOUIS VEUILLOT, Redacteur en chef du Journal [illegible] *vers*, gr. vol. in-12 . . . . . . *f* [illegible]

La Pratique charitable et discrète du *Sacram*[illegible] *Pénitence* proposée aux confesseurs comme un [illegible] de se sanctifier en travaillant à la sanctificatio[illegible] ames. In-18 . . . . *f* [illegible]

Plan d'un examen de Conscience motivé [illegible] cédé de quelques considérations sur le sacrem[illegible] pénitence, par l'abbé M. VUARIN, gr. vol. in-18 [illegible]

Napoléon III, par M. A. DE LA GUÉRONNIÈRE [illegible] in-12 avec portrait . . . . . . [illegible]

Meditatien voor de geestelijke vertrek[illegible] nuttig voor Kloosterlingen en alle godvrucht[illegible] sonen, naar 't Fransch door P. J. GEVAERT, P[illegible] In-18 . . . . [illegible]

Meditatien over het leven en de mys[illegible] **van O. H. J. C.** Naar 't Fransch door J[illegible] DONKERS RHZ., Kath. Priester, 4 deelen in-12. I[illegible] van *f* 3.00 voor . . . . . . [illegible]

Her Leven der H. Maagd, volgens de b[illegible] winge van ANNA CATHARINA EMMERICH, opgeste[illegible] *Clemens Brentano.* In groot 12°. . . . [illegible]

Het Smartvolle Lijden van O. H. J. [illegible] gens de beschouwingen van ANNA CATHARINA E[illegible] In-12 . . . . [illegible]

Overwegingen voor al de dagen des [illegible] ten gebruike der RELIGIEUZEN, door den E[illegible] VAULLET. Naar 't Fransch, door F. J. DON[illegible] len in-12 . . . . [illegible]

(Het 1e deel ziet het licht en zal spoedig [illegible] 3 volgende deelen worden opgevolgd.)

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGEN[illegible] van de pers gekomen en mede bij B. LE[illegible] J. S. DE HAAS en verder alom verkrijgbaar gesteld:

OVERDENKINGEN EN GE[illegible]

GEDURENDE HET

JUBILÉ VAN 1854—55

vergund door

Z. H. PAUS PIUS IX.

Voorafgegaan door den Herderlijken Brief van [illegible] Hoogw. den Bisschop van Haarlem en eene geschie[illegible] dige toelichting van deze heilzame instelling.

Met kerkelijke goedkeuring. Prijs 15 Cents.

(407) *En vente pendant cette quinzaine seulement, à la Librairie de* J. BEERENDONK, *Heisteeg*, [illegible] *à Amsterdam.*

Une Grande Variété de Livres Français

à Très Bas Prix.

Ouvrages régénérateurs, utiles, amusants et intéressants, tous revêtus de l'approbation épiscopale. Tous ces ouvrages sont publiés par la *Société de St. Victor*, à *Plancy*, (*Aube*).

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.